kids week IN DE KLAS

WERELD & TAAL

Racisme: waar komt het vandaan?

Niemand wil oneerlijk behandeld worden vanwege zijn uiterlijk. Dat is wat racisme is. Het is verboden, maar toch komt het vaak voor. Hoe komt dat toch?

VROEGER

Racisme is niet iets nieuws. Ook in het verleden speelde het al. Denk bijvoorbeeld aan wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. Miljoenen mensen werden vermoord omdat ze joods waren. **Slavernij** is ook een bekend voorbeeld van racisme. Tot slaaf gemaakte mensen zijn mensen die **eigendom** zijn van andere mensen. Vanaf de zestiende eeuw werden veel zwarte mensen uit Afrika op die manier verkocht aan witte mensen. Ook in Nederland kwam slavernij voor. Slavernij is wereldwijd verboden sinds 1926, in Nederland gold dat verbod al eerder. Maar het duurde nog heel lang voordat de wetten echt voor iedereen gelijk waren.

RASSENSCHEIDING

In sommige landen **golden** voor zwarte mensen zelfs andere regels dan voor witte mensen. Dat heet rassenscheiding. In de Verenigde Staten was dit het geval. Steeds meer mensen werden dat beu. In 1964 kwam een einde aan de oneerlijke regels dankzij een nieuwe wet. Ook in Zuid-Afrika was er sprake van rassenscheiding. Dit wordt ook wel de Apartheid genoemd. De Apartheid werd officieel in 1990 afgeschaft, maar dat leidde niet automatisch tot een gedragsverandering bij alle mensen.

Deze mensen waren belangrijk voor het einde van de rassenscheiding

MARTIN LUTHER KING

'Ik heb een droom!' Het zijn hele beroemde woorden, in 1963 in een toespraak uitgesproken door de **dominee** Martin Luther King. Hij zette zich in voor meer gelijkheid voor zwarte mensen. Zijn toespraak gaat over zijn droom van de toekomst, waarin witte en zwarte mensen gelijk zijn. Martin Luther King voerde acties, sprak mensen toe en deed alles om de rassenscheiding tegen te gaan. Hij gebruikte geen geweld. Toch werd hij vermoord. Omdat hij tot zoveel mensen wist **door te dringen**, is hij nog steeds heel belangrijk in de strijd tegen racisme.

ROSA PARKS

In december 1955 zat Rosa Parks in de bus in het Amerikaanse plaatsje Montgomery. In die tijd moesten zwarte mensen in de bus opstaan voor witte mensen, maar Rosa weigerde dit. De boete die ze daarop kreeg, betaalde ze niet. Rosa werd gearresteerd en moest de gevangenis in. Haar verhaal kreeg veel aandacht dankzij Martin Luther King: andere zwarte mensen besloten niet langer de bus in Montgomery te pakken. Dat werkte! Een jaar na de actie van Rosa werden de regels in de bus aangepast. Het was één van de eerste stappen naar meer gelijkheid in de Verenigde Staten.

NELSON MANDELA

Iemand die alles deed tegen de Apartheid in Zuid-Afrika, was Nelson Mandela. Hij was leider van een organisatie die hier actie tegen voerde. In de jaren zestig kwam hij daarom in de gevangenis terecht. Daar moest hij heel zwaar werk doen. Een paar keer mocht hij de gevangenis verlaten, als hij zou beloven het land te verlaten. Dat weigerde hij. Dertig jaar lang heeft hij vastgezeten. Toen kwam er eindelijk een **president** die hem echte vrijheid kon geven. Het betekende het begin van het einde van de Apartheid. Niet lang daarna werd Nelson zelf president. Hij werd daarmee de eerste zwarte leider van Zuid-Afrika.

TEGENWOORDIG

In Nederland gelden veel wetten, maar de belangrijkste is de **Grondwet**. Alles wat verder in onze wetboeken staat, is op deze wet **gebaseerd**. De grondwet begint zo:

Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Iedereen is gelijk, en discriminatie is verboden. Dat is wat er staat. Het is belangrijk dat dit in de wet is **opgenomen**, want in Nederland wonen veel mensen met verschillende **achtergronden**. Die verschillen maken ons land bijzonder, maar soms vinden we ze ook moeilijk. We snappen de verschillen tussen mensen niet altijd, omdat we niet alles van elkaar weten. Op die manier kan discriminatie ontstaan.
Wanneer je iemand oneerlijk behandelt of buitensluit vanwege zijn achtergrond, geloof, seksuele voorkeur of geslacht, dan discrimineer je. En wanneer je iemand discrimineert vanwege zijn huidskleur of afkomst, dan spreken we van racisme. **Racisme** is dus een vorm van discriminatie. Je kan iemand veel pijn doen door hem of haar te discrimineren.

VOOROORDELEN

Hoewel racisme tegenwoordig niet altijd zo zichtbaar is als in de tijd van de rassenscheiding, bestaat het nog steeds. Vaak komt dat door vooroordelen. Vooroordelen zijn ideeën die niet op feiten zijn gebaseerd. Ze gaan meestal over groepen mensen. 'Meisjes kunnen niet voetballen' is bijvoorbeeld een vooroordeel, of 'zwarte mensen werken niet door'. Zwarte mensen worden daardoor vaak anders behandeld dan witte mensen en krijgen zo niet dezelfde kansen. Het probleem van vooroordelen is dat je meestal niet weet dat je ze hebt, maar ze kunnen wel **invloed hebben op** je gedrag. Het is een razendsnelle gedachte die in je hoofd voorbij flitst. Omdat mensen denken dat ze geen vooroordelen hebben, is het moeilijk om die ideeën weg te krijgen. Toch kan het wel. Door bijvoorbeeld meer te praten met degenen waar ze die ideeën over hebben. Dan leren ze vanzelf dat hun **oordelen** niet kloppen. Maar het helpt ook om iemand aan te spreken op hun verkeerde ideeën. Zo kan je vooroordelen bij elkaar wegnemen. Op die manier kan uiteindelijk iedereen dezelfde kans krijgen. En dat is wat je wil natuurlijk, welke kleur je ook hebt.

EVEN PAUZE

Als je een vooroordeel bij jezelf ontdekt, druk dan in je hoofd op pauze. Waarom doe je wat je doet? Of zeg je wat je zegt? Werd je gestuurd door je vooroordeel? Kijk nog eens naar dat vooroordeel. Waar komt het vandaan, denk je? Klopt het?

Foto's Shutterstock, Wikipedia